

Sygn. akt II AKz 633/14

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SA Grażyna Wilk (spr.)

Sędziowie: SA Gwidon Jaworski

SA Iwona Hyla

Protokolant: Oktawian Mikołajczyk

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Małgorzaty Bednarek

po rozpoznaniu w sprawie przeciwko **A. O. (O.) i Ł. M. (M.)**

oskarżonym o popełnienie przestępstw z art. 189 § 3 k.k. i art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. przy zast. art. 12 k.k. i in.

zażaleń obrońców oskarżonych A. O. i Ł. M.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 22 września 2014 r.,

sygn. akt XVI K 157/13

w przedmiocie określenia czasu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 września 2014 r., sygn. akt XVI K 157/13, Sąd Okręgowy w Katowicach przedłużył stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, zastosowany wobec oskarżonych A. O. i Ł. M. na mocy postanowień Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 18 stycznia 2014 r. (sygn. akt odpowiednio: II Kp 19/13 i II Kp 20/13) i określił dalszy czas jego stosowania do dnia 30 grudnia 2014 r.

Zażalenie na powyższe postanowienie wnieśli obrońcy obu ww. oskarżonych.

Obrońca oskarżonego A. O. zarzucił zaskarżonemu postanowieniu:

1. Obrazę przepisów postępowania, tj. art. 249 § 1 k.p.k. mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, polegającą na stosowaniu środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, podczas gdy z okoliczności sprawy nie wynika istnienie przesłanki opisanej w art. 249 § 1 k.p.k., tj.: konieczności zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania dowodowego, a samo zagrożenie wymierzenia w stosunku do podejrzanego surowej kary istnienia tej przesłanki nie uzasadnia,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego postanowienia, mający istotny wpływ na jego treść, wyrażający się mylnym uznaniem, iż jedynie wobec dopuszczenia dowodu z opinii biegłego, który ma sprawdzić zapisy z monitoringów, zachodzi obawa podejmowania przez oskarżonego A. O. próby bezprawnych działań mogących wpływać na prawidłowy tok postępowania, podczas gdy takie okoliczności jak: fakt złożenia przez wszystkich oskarżonych wyjaśnień, przyznanie się przez oskarżonego A. O. do popełnienia zarzucanych mu czynów, a w sprawie przeprowadzono już wszystkie dowody, na które mógł mieć potencjalny wpływ, nie uzasadniają takiego przekonania, a wręcz wskazują, że taka obawa nie zachodzi oraz powodują, że przesłanki do stosowania tymczasowego aresztowania uległy dezaktualizacji,

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego postanowienia, mający istotny wpływ na jego treść, polegający na wysnuciu,

w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, mylnego i dowolnego wniosku, iż w przypadku skazania A. O. za zbrodnię kwalifikowaną z art. 189 § 3 k.k. zostanie mu przez sąd wymierzona surowa kara pozbawienia wolności, co rzekomo skłaniać może oskarżonego do podejmowania działań destabilizujących prawidłowy tok postępowania karnego, podczas gdy względ na okoliczności sprawy i osobę podejrzanego, w tym zwłaszcza sam fakt, iż oskarżony w znacznej części przyznał się do zarzucanego mu czynu przekonuje, iż nie będzie on uchylał się od wykonania orzeczonej mu kary, zwłaszcza, iż posiada promesę zatrudnienia, a także jest silnie związany z jego małoletnią córką;

4. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego postanowienia, mający wpływ na jego treść, polegający na mylnym przyjęciu, iż jedynie środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania stosowany względem oskarżonego A. O. zabezpieczy prawidłowy tok postępowania karnego, podczas gdy środek ten powinien być stosowany tylko wyjątkowo i jedynie wówczas, gdy wolnościowe środki zapobiegawcze są niewystarczające, zwłaszcza w sytuacji, gdy obrona proponowała zastosowanie poręczenia majątkowego do kwoty 30.000 zł, połączonego z dozorem Policji oraz zakazem opuszczania kraju, które to środki są w stanie w pełni zabezpieczyć tok niniejszego postępowania.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego A. O., ewentualnie o zmianę zaskarżonego postanowienia i zastosowania wolnościowych środków zapobiegawczych.

Obrońca oskarżonego Ł. M. zarzucił zaskarżonemu postanowieniu:

1. naruszenie przepisów postępowania, a to art. 249 k.p.k. mający istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, polegające na dalszym stosowaniu środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania pomimo tego, iż w przedmiotowej sytuacji nie jest on już konieczny do zapewnienia prawidłowego toku postępowania,

2. naruszenie przepisów postępowania, a to art. 257 § 1 k.p.k. poprzez przyjęcie, iż tylko tymczasowe aresztowanie może zabezpieczyć tok postępowania,

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a polegający na przyjęciu, iż oskarżony Ł. M. przebywając na wolności będzie w jakikolwiek sposób utrudniał postępowanie z uwagi na grożąca mu surową karę, podczas gdy postawa oskarżonego zarówno przed zastosowaniem środka zapobiegawczego jak i po jego zastosowaniu nie daje podstaw do przyjęcia takiego wniosku,

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i uchylenie środka zapobiegawczego postaci tymczasowego aresztowania ewentualnie wnosząc o zmianę zaskarżonego postanowienia i zastosowanie wobec oskarżonego Ł. M. w zamian za tymczasowe aresztowanie środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenia nie zasługiwały na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy prawidłowo wskazał, że w przedmiotowej sprawie spełniona została zarówno ogólna przesłanka stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania (art. 249 § 1 k.p.k.), jak również spełniona została przesłanka szczególna w postaci zagrożenia surową karą (art. 258 § 2 k.p.k.).

Odnosząc się do pierwszej z ww. przesłanek wyjaśnienia wymaga, że wprawdzie ostateczna ocena materiału dowodowego i kategoryczne ustalenia faktów będą miały miejsce na etapie wyrokowania, jednakże na chwilę obecną Sąd Okręgowy prawidłowo wskazał, że z materiału dowodowego w postaci częściowo wyjaśnień współoskarżonych P. S., J. T. jak samych oskarżonych A. O. i Ł. M., a także zeznań świadków I. S., Z. S., S. M., K. S. oraz B. L. wynika, iż w sprawie zachodzi duże prawdopodobieństwo popełnienia przez oskarżonych zarzucanych im czynów.

Odnosząc się z kolei do spełnienia przesłanki szczególnej stosowania tymczasowego aresztowania Sąd Okręgowy prawidłowo wskazał, że biorąc pod uwagę zagrożenie ustawowe zarzucanych oskarżonym przestępstw – przekraczające 8 lat pozbawienia wolności w przypadku zbrodni z art. 189 § 3 k.k. - grozi im wymierzenie surowej kary (art. 258 § 2 k.p.k.). Jeśli dodatkowo weźmie się pod uwagę duże prawdopodobieństwo popełnienia ich wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w sposób brutalny oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej zasadnie można prognozować wymierzenie oskarżonym surowej kary.

Zagrożenie surową karą jest zaś wystarczającą i samodzielną podstawą do stosowania tymczasowego aresztowania i z mocy prawa rodzi domniemanie, że podejrzany może podejmować działania zakłócające prawidłowy tok postępowania (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., sygn. akt I KZP 18/11). W konsekwencji oznacza to, że stwierdziwszy zagrożenie surową karą Sąd może stosować ww. środek zapobiegawczy nawet wówczas gdy z materiału dowodowego nie wynika by oskarżony podejmował jakiegokolwiek próby destabilizowania toku postępowania.

Odnosząc się z kolei do kwestionowanej przez obu skarżących potrzeby dalszego utrzymywania stosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego wyjaśnienia wymaga, że bezprawna ingerencja w postępowanie może przybierać wiele form. Nie tylko zatem może sprowadzać się do destabilizowania postępowania dowodowego – która jak słusznie zauważyli skarżący jest już w zaawansowanym stadium. Ponadto, ma na celu zabezpieczenie całego toku postępowania, aż do momentu rozpoczęcia wykonywania kary.

Biorąc zaś pod uwagę charakter wskazanych wyżej przyczyny, z powodu których istnieje obawa podejmowania przez oskarżonych bezprawnych prób wpływania na postępowanie, środek zapobiegawczy o charakterze nieizolacyjnym - którego zastosowania domagają się skarżący - nie jest w stanie ich skutecznie wyeliminować, bowiem ze swej istoty jest znacznie mniej efektywny.

W świetle powyższego brak jest również podstaw do stwierdzenia, że w sprawie doszło do naruszenia wymogu z art. 257 § 1 k.p.k. Stosowany w niniejszej sprawie środek zapobiegawczy nie jest stosowany nadmiernie. W szczególności brak jest podstaw do stwierdzenia, że przerodził się w antycypację przyszłej kary; pełni natomiast konieczną w niniejszej sprawie funkcję zabezpieczającą postępowanie.

W pełni aktualny pozostaje również wcześniej wyrażony pogląd, że sytuacja procesowa oskarżonych nie jest identyczna z sytuacją oskarżonego J. T., wobec którego stosowane są wolnościowe środki zapobiegawcze. Oskarżony ten złożył bowiem wyjaśnienia, w których wyjaśnił okoliczności innego przestępstwa, co do którego postępowanie przygotowawcze zostało uprzednio umorzono wobec niewykrycia sprawców przestępstwa, czego oskarżeni A. O. i Ł. M. nie uczynili.

W sprawie spełnione zostały również przesłanki umożliwiające przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania w trybie art. 263 § 3 k.p.k. Dotychczasowe zakończenie sprawy nie było możliwe z uwagi na obiektywne okoliczności jak złożoność sprawy oraz złożoność przedmiotowego postępowania.

Pomimo wszystko, podkreślenia wymaga, że zachodzi konieczność podjęcia działań umożliwiających zakończenie aktualnego etapu postępowania w terminie, na który izolacyjny środek zapobiegawczy został przedłużony.

Sąd Apelacyjny nie stwierdził okoliczności z art. 259 k.p.k., które mogłyby wskazywać na potrzebę odstąpienia od stosowania tymczasowego aresztowania. Jeśli chodzi o sytuację materialną i rodzinną skazanego A. O., to naturalnym jest, iż tymczasowe aresztowanie łączy się z dolegliwością dla osoby, wobec której jest stosowane, a także jej bliskich. Powyższe nie może być jednak uznane jako stanowiące "wyjątkowe ciężkie skutki" dla oskarżonego lub jego bliskich, dopóty nie zagraża to ich egzystencji. Wyjątkowo ciężkie skutki dla rodziny to z reguły bowiem sytuacja zagrażająca egzystencji tych osób, a nie inne mniej doniosłe trudności emocjonalne czy bytowe (por. postanowienie SA w Katowicach z dnia 6 lutego 2008 roku, II AKz 103/08, KZS 2008/4/101).

Wobec tego, że zażalenie nie zawiera jakichkolwiek argumentów, które mogłyby powodować zmianę lub uchylenie zaskarżonego postanowienia, a w konsekwencji Sąd Apelacyjny postanowił jak w części dyspozytywnej.

Z./

- o treści postanowienia powiadomić oskarżonych i ich obrońców,
- akta zwrócić.

Katowice, dnia 15.10.2014 r.